

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLE
SİRBİSTAN CUMHURİYETİ
ARASINDA
HUKUKİ VE TİCARİ KONULARDA
KARŞILIKLI ADLİ YARDIMLAŞMA ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti (bundan böyle "Âkit Taraflar" olarak anılacaktır),

Aralarındaki dostane ilişkileri daha da geliştirmek ve hukukî ve ticarî konularda karşılıklı hukukî ve adli işbirliğini ulusal egemenlik, hakların eşitliği ve birbirlerinin iç işlerine karışmama ilkelerine dayanarak geliştirmek ARZUSUYLA,

Aşağıdaki hususlar üzerinde MUTABİK KALMIŞLARDIR:

MADDE 1

Yasal Koruma

1. Âkit Tarafların vatandaşları, diğer taraf ülkesinde kendilerinin, mallarının ve menfaatlerinin hukukî ve adli korunması hususlarında bu Devlet vatandaşları ile aynı haklara sahiptirler.
2. Âkit Tarafların diğer Âkit Taraf ülkesindeki vatandaşları, hukukî ve ticarî konularda hak talebinde bulunmak ve hak ve menfaatlerini korumak için yetkili mahkemelere ve diğer yetkili makamlara bu Âkit Tarafın vatandaşlarının tabi olduğu aynı şart ve formalitelerle serbestçe müracaat hakkına sahiptirler.
3. Âkit Taraflardan birinde merkezi olan ve bu Tarafın mevzuatına uygun biçimde kurulmuş tüzel kişiler işbu Anlaşma'nın hükümlerinden yararlanma hakkına sahiptirler.

MADDE 2

Merkezi Makamlar

1. Her bir Âkit Tarafın Merkezi Makamı işbu Anlaşma uyarınca talepleri alır ve talepte bulunur:
 - a) Türkiye Cumhuriyeti adına, Merkezi Makam Adalet Bakanlığıdır.
 - b) Sırbistan Cumhuriyeti adına, Merkezi Makam Adalet ve Kamu İdaresi Bakanlığıdır.

2. Merkezi Makamlar, işbu Anlaşma amacıyla birbirleriyle diplomatik kanalları hariç tutmayan bir şekilde doğrudan iletişim kurarlar.

MADDE 3

Dil

1. Merkezi Makamlar, birbirleriyle Talep Edilen Taraf dilinde veya İngilizce dilinde iletişim kurarlar.

2. Adli yardımlaşma talepleri ve bunların destek belgeleri, Talep Eden Taraf dilinde hazırlanır ve buna Talep Edilen Taraf diline onaylı tercümelere eklenir.

3. Adli yardımlaşma talebinin yerine getirilmesi yoluyla elde edilen belgeler, Talep Edilen Taraf dilinde iletilir.

MADDE 4

Bilgi Paylaşımı

Âkit Tarafların Merkezi Makamları, talep üzerine, işbu Anlaşma'ya konu teşkil eden hukukî sorunlara ilişkin olarak ülkelerindeki mevzuat ve uygulamalar hakkında bilgileri paylaşırlar.

MADDE 5

Yardımlaşma Kapsamı

1. Âkit Taraflar, işbu Anlaşma uyarınca, birbirlerine hukukî ve ticarî konularda adli yardımlaşma sağlamayı taahhüt ederler.

2. Hukukî ve ticarî konularda karşılıklı adli yardımlaşma aşağıdakileri içerir:

a) Celp ve diğer adli evrakların tebliği,

b) İstinabe talepnamesi yoluyla delil edinilmesi veya bazı diğer adli işlemlerin yerine getirilmesi.

MADDE 6

Talebin Şekli, İçeriği ve Onaylanması

1. Bir adli yardımlaşma talebi yazılı olarak yapılır ve aşağıdakileri içerir:

a) Talep eden ve talep edilen makamların adları,

- b) Delil gerektiren davanın niteliđi,
 - c) Tarafların adları, daimi ve geçici adresleri (mesken veya ikametgah), uyrukları ve meslekleri,
 - d) Tarafların temsilcilerinin adları ve adresleri,
 - e) Talebin konusu ve yerine getirilmesi için gerekli bilgiler.
2. Tebligatın özel bir yöntemle yapılmasının istenildiği hallerde, bu durum talepte belirtilir.
3. Bir adli yardımlaşma talebi ve destek belgeleri, talep eden makamca imzalanır ve resmi mührüyle mühürlenir.

MADDE 7

Delil Temin Edilmesi

1. Bir Ákit Tarafın adli makamları, kendi kanun hükümleri uyarınca, hukukî ve ticarî konularda delil temin edilmesini talep edebilirler. Talep, diğer Ákit Tarafın yetkili adli makamlarına hitaben gönderilecek bir istinabe talepname si yoluyla yapılır.
2. İşbu Anlaşma amacıyla, delil temin edilmesi aşağıdakileri içerir:
 - a) İfade alınması,
 - b) Talep edilen belge, rapor, kayıt ve örneklerin hazırlanması, belirlenmesi veya incelenmesi.
3. Gerekli hallerde, istinabe talepnamelerine tanık veya müdahil diğer kişilere sorulacak soruların bir listesi veya davanın konusuna ilişkin bir açıklama ve bu açıklama veya delile ilişkin evraklar eklenir.

MADDE 8

Talebin Yerine Getirilmesi

1. Talep Edilen Taraf, talebin yerine getirilmesinde kendi iç mevzuat hükümlerini uygular. Ancak, Talep Eden Tarafın talebi üzerine, Talep Edilen Tarafın kanunlarına aykırı olmaması şartıyla, Talep Eden Tarafın usulünü takip edebilir.
2. Talep Edilen Taraf, talebin yerine getirildiđini doğrulayan belgeleri Talep Eden Taraf gönderir veya talebin yerine getirilmemesi halinde, bunun nedenlerini Talep Eden Tarafa bildirir.

MADDE 9

Tebliğat

1. Tebliğat talebi, Talep Edilen Tarafça bu usulü düzenleyen iç mevzuat hükümlerine uygun olarak yerine getirilir.

2. Tebliğat talebi, muhatabın tam adresini ve tebliğ edilecek belgeleri içerir.

3. Belgenin tebliğat talebinde belirtilen adrese tebliğ edilememesi halinde, Talep Edilen Taraf, tam adresin tespiti için gereken tedbirleri alır. Tam adresin tespitinin mümkün olmaması halinde, Talep Edilen Taraf, Talep Eden Tarafı bu konuda bilgilendirir ve belgeleri bu Tarafa iletir.

4. Tebliğ edilecek belgelerin tebellüğ belgesi, Talep Edilen Tarafın mevzuatı uyarınca hazırlanır. Tebellüğ belgesi, tebliğatın tarih ve yerini içerir.

MADDE 10

Masraflar

1. Talep Edilen Taraf, kendi ülkesinde yapılan bütün masrafları üstlenir. Ancak, Talep Edilen Taraf, aşağıdakilerin geri ödenmesini isteme hakkına sahiptir:

a) Tanıklara, bilirkişilere veya tercümanlara ödenen masraflar ve ücretler,

b) Gönüllü olarak huzura çıkmayan tanıkların katılımını sağlamak için yapılan masraflar ve

c) Talep üzerine özel bir usulün kullanımından kaynaklanan masraflar ve harcamalar.

2. Talebin yerine getirilmesinin olağandışı nitelikte harcamaya neden olacağına ortaya çıkması halinde, Akit Taraflar, talebin yerine getirilebileceği şartları belirlemek üzere istişare ederler.

MADDE 11

Ret Nedenleri

Yardım talebi, Talep Edilen Tarafın egemenliği, güvenliğini veya kamu düzenini ihlal edeceğinin veya işbu Anlaşma'da öngörülen önemli şartları taşımadığının addedilmesi halinde reddedilebilir.

MADDE 12

Tanık veya Bilirkişinin Dokunulmazlığı

1. Uyuşuna bakılmaksızın, bir davet üzerine Talep Eden Tarafın adli makamlarının huzuruna çıkan bir tanık veya bilirkişi, bu Tarafın ülkesine girişinden önce işlenen bir suç nedeniyle kovuşturulamaz veya tutuklanamaz veya daha önce verilen bir hüküm nedeniyle cezaya tabi tutulamaz.

2. Davette bulunan makamın huzurunda bulunması artık gerekli olmayan tanık veya bilirkişi birbirini takip eden 15 gün içinde Talep Eden Taraf ülkesini terk etmediği takdirde, işbu dokunulmazlık sona erer. Tanık veya bilirkişinin kendi elinde olmayan sebeplerle Talep Eden Taraf ülkesini terk edemediği süre, bu paragrafta öngörülen süre kapsamı dışında tutulur.

3. Bu kişiler tanıklıkları veya bilirkişilikleri nedeniyle kovuşturulamaz yahut tutuklanamazlar.

MADDE 13

Tanık veya Bilirkişi Harcamaları

Talep Eden Taraf, davet edilen tanık veya bilirkişiyi, iç mevzuatında öngörülen şartlar dairesinde yol giderleri, harcırah ve bilirkişi ücretlerinin geri ödeneceği konusunda bilgilendirir. Bu kişinin talebi üzerine, yol giderleri ve harcırahın karşılanması için Talep Eden Tarafça bir avans ödenir.

MADDE 14

Şahsi Durum Belgeleri

Âkit Taraflardan birinin mahkemeleri veya diğer yetkili makamlarının talebi üzerine, Talep Edilen Taraf, Talep Eden Tarafın vatandaşlarının şahsi durum belgelerinin, şahsi işleri ve menfaatlerine ilişkin diğer belgelerin onaylı örneklerini tercümesiz ve ücretsiz olarak iletir.

MADDE 15

Belgelerin Geçerliliği

1. Âkit Taraflardan birinin ülkesinde hazırlanan, düzenlenen veya onaylanan veya resmi olarak mühürlenmiş belgeler veya bunların tasdikli örnekleri, diğer Taraf ülkesinde tasdiğe tabi tutulmaz.

2. Bir Âkit Tarafın resmi makamlarınca düzenlenen belgeler, diğer Taraf ülkesinde aynı ispat gücüne sahiptir.

MADDE 16

Teminat Akçesi (Judicatum Solvi) ve Adli Masraflardan Muafiyet

Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, salt yabancı olmalarından ve diğer Âkit Taraf ülkesinde ikametgâh veya meskenleri olmamasından ötürü diğer Âkit Taraf ta gerçekleşen adli bir işlemde teminat akçesi (Judicatum Solvi) vermekle yükümlü tutulamazlar.

Madde 17

Adli Yardım

1. Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, diğer Tarafın mahkemeleri önünde bu Âkit tarafın vatandaşları gibi aynı şart ve ölçüde, yargılama harç ve masraflarından muaf olmak ve ücretsiz adli yardımdan yararlanma hakkına sahiptir.

2. Bu adli yardımlaşma ve adli yardım, icra işlemleri dâhil tüm yargısal işlemlere uygulanır.

3. Âkit Taraflardan birinin mevzuatı uyarınca harç ve masraflardan muaf tutulan vatandaşlar, aynı davanın usule ilişkin işlemlerinde diğer Âkit Taraf ülkesinde de bu muafiyetten yararlanırlar.

Madde 18

Adli Yardım Talepleri

1. 17. madde hükmünden yararlanmak için gereken ve başvuranın şahsî, ailevî ve malvarlığı durumuna ilişkin belge, başvuranın ikametgâhının veya meskeninin bulunduğu Âkit Tarafın yetkili makamı tarafından düzenlenir.

2. Başvuranın, Âkit Taraflardan herhangi birinin ülkesinde ikametgâhının veya meskeninin bulunmaması halinde, vatandaşı olduğu ülkenin diplomatik misyonu veya konsolosluk temsilciliği bu belgeyi düzenleyebilir.

3. Adli harç ve masraflardan muafiyet başvurusu konusunda karar verecek adli makam, işbu Anlaşma'nın 2. maddesinde öngörülen yöntemi takip eder ve bu belgeyi düzenleyen makamdaki ek bilgi isteyebilir.

Madde 19

Süre Sınırı

Âkit Taraflardan birinin mahkemesinin, diğer Âkit Taraf ülkesinde ikametgâhı veya meskeni olan bir şahsın belirli bir usul işlemini tamamlaması için müddet koyması halinde, bu sınırlama tebligatın muhataba tebliği tarihinden itibaren başlar.

MADDE 20

Hükümlerin Tanınması ve Tenfizi

Âkit Taraflardan herhangi biri, diğer Âkit Taraf ülkesinde verilen hukukî ve ticarî konulara ilişkin aşağıdaki hükümleri işbu Anlaşma hükümleri uyarınca tanır ve tenfiz eder:

- a) Hukukî konulara ilişkin hükümler;
- b) Tazminata ilişkin cezai hükümler.

MADDE 21

Tanıma ve Tenfiz Şartları

İşbu Anlaşma'nın 20. Maddesinde belirtilen hükümler, diğer Âkit Tarafta aşağıdaki şartlara tabi olarak tanınır ve tenfiz edilir:

- a) Âkit Taraflardan herhangi birinde verilen hükümler, nihai ve kendi ülkesinde icra edilebilir olmalıdır.
- b) Tanıma veya tenfizin talep edildiği Âkit Tarafın mevzuatına göre, hükmün konusu münhasıran Talep Edilen Tarafın yetkisi içinde olmamalıdır.
- c) Davalı, hükmün verildiği Âkit Taraf mevzuatı uyarınca usulüne uygun şekilde davet edilmiş olmalıdır.
- d) Davanın tarafları, iddialarını savunma hakkından mahrum edilmemiş ve mahkeme huzuruna çıkmak üzere usulüne uygun şekilde davet edilmiş olmalı ve dava açma ve iddialarını savunma imkânlarının bulunmaması halinde, bu kişilere temsil edilme olanağı tanınmış olmalıdır.
- e) Tanıma veya tenfizin talep edildiği Âkit Taraf ülkede aynı usulde ve aynı taraflara ilişkin olarak verilmiş nihai bir mahkeme kararı bulunmamalıdır.

f) Tanıma veya tenfiz talep edildiği Âkit Tarafın adli makamları önünde aynı vakalara dayalı ve aynı amaca yönelik ve aynı taraflara ilişkin derdest bir dava bulunmamalıdır.

g) Bu hüküm, tanıma veya tenfiz talep edildiği Âkit Tarafın hukukunun temel ilkeleri ve ve kamu düzeni ile uyumlu olmalıdır.

MADDE 22

Tanıma ve Tenfiz Başvurusu

1. Tanıma veya tenfiz başvurusu, doğrudan tanıma ve tenfiz talep edilen Âkit Tarafın yetkili makamına gönderilir.

2. Başvuruya aşağıdaki belgeler eklenir:

a) Hükümün usulüne uygun tasdik edilmiş bir örneği, hükümün kendisinden açık bir şekilde anlaşılmadığı takdirde, hükümün nihai ve infazı kabil olduğunu gösteren bir belge.

b) Aleyhinde karar alınan ve mahkeme huzuruna çıkmamış olan tarafa usulüne uygun şekilde davet tebliği yapıldığını ve kendisini şahsen savunmadığından, usulüne uygun şekilde temsil edildiğini kanıtlayan bir belge.

c) Yukarıda belirtilen belgelere, tanıma ve tenfiz talep edilen Âkit Tarafın dilinde tercüme eklenir.

MADDE 23

Uygulanacak Hukuk

1. Hükümlerin tanınması veya tenfizi usulü, tanıma ve tenfiz talep edilen Âkit Tarafın hukukuna tabidir.

2. İşbu Anlaşma'nın uygulanmasında, tanıma veya tenfiz talep edilen makam davanın esasıyla bağlıdır ve sadece işbu Anlaşma'da öngörülen şartların yerine getirilip getirilmediğini inceler.

MADDE 24

Diğer Anlaşmalarla Uyum

İşbu Anlaşma'da yer alan yardım ve usuller, Âkit Tarafların uluslararası anlaşmalar ve ulusal mevzuatlarından doğan yükümlülüklerini kaldırmaz.

MADDE 25

İstisare

İşbu Anlaşma'nın yorumlanması ve uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, Âkit Taraflar arasında diplomatik kanallardan istişare yoluyla çözümlür.

MADDE 26

Tasdik, Yürürlüğe Girme, Değişirme ve Fesih

1. İşbu Anlaşma, Âkit Tarafların anayasal usulleri uyarınca tasdik edilir ve tasdik belgesi diplomatik kanallar aracılığıyla karşılıklı olarak gönderilir.

2. İşbu Anlaşma, tasdik belgelerinin karşılıklı olarak gönderildiği tarihten otuz (30) gün sonra yürürlüğe girer. İşbu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi üzerine, Yugoslavya Krallığı ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki 3 Temmuz 1934 tarihli Adli, Hukukî ve Ticarî Konularda Karşılıklı İlişkiler Sözleşmesi Türkiye Cumhuriyeti ve Sırbistan Cumhuriyeti arasında sona erer.

3. İşbu Anlaşma, Âkit Tarafların karşılıklı yazılı muvafakatleri yoluyla ve işbu Anlaşma'nın aynı tasdik gereklilikleri uyarınca değiştirilebilir.

4. Âkit Taraflardan herhangi biri, işbu Anlaşma'yı diğer Âkit Tarafa göndereceği yazılı bir ihbarla herhangi bir zamanda feshedilebilir. Fesih, bildirimden altı (6) ay sonra yürürlüğe girer. Ancak, fesih ihbarının alındığı tarihe kadar alınan talepler, talep yerine getirilene kadar işbu Anlaşma tarafından yönetilmeye devam eder.

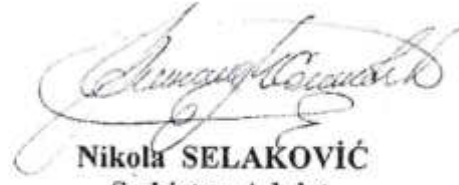
İşbu belgenin kanıtı olarak, Âkit Tarafların yetkili temsilcileri işbu Anlaşma'yı imzalamıştır. İşbu Anlaşma Belgrad'da 5 Haziran 2013 tarihinde Türkçe, Sırpça ve İngilizce dillerinde ve her üç metin de aynı derecede geçerli olmak üzere iki nüsha halinde tanzim edilmiştir. İşbu Anlaşma'nın yorumlanmasında farklılık halinde, İngilizce metin geçerli olur.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

Sadullah ERGİN
Adalet Bakanı

SIRBİSTAN CUMHURİYETİ
ADINA

Nikola SELAKOVIĆ
Sırbistan Adalet

ve
Kamu Yönetimi Bakanı